



ŠOLA V NARAVI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI • Revija za spodbujanje in razvoj šole v naravi • Letnik I • Junij 2009

6



DOM LIPA

Izdajatelj:
CENTER ŠOLSKIH IN
OBČOLSKIH DEJAVNOSTI

Frankopanska 9
1000 Ljubljana
Slovenija
E-naslov: info@csod.si
Spletna stran: www.csod.si
Telefon: 01 2348 600
Telefaks: 01 2348 630

Odgovorna oseba:

Matjaž Zajelšnik

Uredništvo:

Irena Kokalj
mag. Ida Kavčič
mag. Mojca Rudolf
Mirjana Jesenek Mori
Igor Rudman
mag. Karmen Arko

Recenzija:

dr. Jelka Strgar

Naklada:

600 izvodov

Lektoriranje:

Darinka Verdonik, prof. slov.

Oblikovanje in tisk:

Tiskarna Pleško d.o.o.

Dom Lipa v Beli krajini – med kraškim apnencem, v družbi belih brez in belih noš.



Foto: Martin Kreč

Črmošnjiška dolina leži na severu Bele krajine, v goratem obrobem predelu Kočevskega roga in Gorjancev.

Črmošnjice so tipična kočevarska vas, ki je imela v preteklosti vlogo lokalnega središča. Kočevarji, ki so bili v 14. stoletju priseljeni iz srednje Evrope, so tu živeli do 2. svetovne vojne. Po izselitvi prvotnih prebivalcev pa so se naselili gozdarji.

Le 4 km oddaljene od Črmošnjic so Gače, priljubljena razgledna in izletniška točka ljubiteljev narave. V zimskem času obiskovalce privablja smučarski center

Bela z urejenimi smučarskimi progami in vlečnicami. Izven sezone pa ponuja možnosti za rekreativni turizem, pohodništvo, kolesarjenje in jahanje konj.

Ob vznožju Gač izvira svojevrstni Divji potok. Ustvarja razgibano strugo, polno slapov in brzic. Je eden najlepših potokov v Beli krajini.

V bližini je Mirna gora, na katero vodi označena planinska pot in Gozdna učna pot, ki je speljana iz vasi Planina do planinskega doma na Mirni gori. V vasi Planina je Gozdarski muzej na prostem. Razstavljeni so gozdarsko orodje, voz s hlodi, del ozkotirne železnice, po kateri so prepeljali največ lesa, kopa, apnenica, sušilnica za sadje in lan.

V okolici so obširni gozdovi, ki so dom rjavega medveda, risa in volka.

V vasi Črmošnjice deluje tudi dom Lipa. Vsak ponedeljek, velikokrat pa tudi ob sredah in petkih, se pred domom Lipa ustavi avtobus z učenci od 1. do 5. razreda, občasno tudi s predšolskimi otroki in ostalimi gosti doma.

V domu zavlada čar otroškega smeha in veselja.

Kaj vse pa ponuja dom z okolico?

Učenci raziskujejo potok Črmošnjičico in Divji potok, postavljajo mlinčke in spuščajo splave, opravljajo meritve in analize. Učijo se s pomočjo večnamenskih zbirk za prikaz pretvorbe energije vode, vetra in sonca. Spoznavajo življenje na travniku.

So Robinzoni, ko pridobivajo večšine preživetja v naravi po naravnih ovirah ob strugi Divjega potoka.

Z učenci raziskujemo gozd, spoznavamo in opazujemo gozdne mogotce ter življenje gozdnih tal. Postanemo detektivi v gozdu in gozdna bitja.

Učenci se urijo v lokostrelstvu, orientaciji, plezanju, kolesarjenju, taborniških veščinah, vožnji s skiroji in v igrah z žogo.

Veselo se odpravijo na pohod na bližnji Topli vrh, na prelaz Brezovico ali na bližnje Gače.

Igrajo se pastirske igre, ki so se jih včasih otroci igrali na paši, izdelajo pastirski rog in piščal. Spoznajo izdelke domače obrti, si izdelajo spominček in zaplešejo belokranjsko kolo. Ustvarjalni so v likovnih delavnicah v naravi z naravnimi materiali.

Maja leta 2005 smo podpisali eko listino doma Lipa in smo prejemniki eko zastave tudi v tem šolskem letu. Učence ekološko ozaveščamo, naučimo jih izdelovati eko papir. V času bivanja pri nas si pridobivajo eko večšine.

Ob domu je vremenska hišica, učenci odčitavajo meritve in spoznavajo naprave ter vremenske pojave.

Površine ob domu Lipa nudijo veliko možnosti za prosti čas in igro. Gugalnice, peskovnik, mini golf in igrišče privabijo otroke na prosto.

V zimskem času izkoristimo bližnje travnike za proge za tek na smučeh, na strmejših predelih pa se dričamo, sankamo ali pa postavimo prenosno vlečnico za prve smučarske korake. Vso opremo za tek na smučeh dobijo učenci v domu.

Z učenci se odpeljemo tudi na potep po Beli krajini, do izvira reke Krupe, v krajinski park Lahinja, na ogled mesta Črnomelj, Metlika ali Semič, do reke Kolpe, na ogled rojstne hiše Otona Župančiča in na spoznavanje ljudskega izročila in domače obrti.

V domu Lipa izvajamo program Šole v naravi, nudimo pa nastanitev tudi ostalim šolskim skupinam, društvom, klubom ter individualnim gostom.

Skupinam nudimo pomoč pri organizaciji bivanja pri nas, pri izvedbi izleta po Beli krajini ali Dolenjski, ponudimo kopanje v Dolenjskih Toplicah, smučanje na smučišču Bela, organiziramo pohod v okolico doma (Mirna gora, Pajkež, Brezovica) ali po urejenih učnih poteh po Beli krajini (Gozdna učna pot Planina Mirna gora, Kraška učna pot, Župančičeva pešpot od Dragatuša do Vinice, Grajska gozdna učna pot Obrh ...). Organiziramo čolnarjenje po reki Kolpi, kolesarjenje po Beli krajini, obisk konjeniškega centra. Vodimo učne ure lokostrelstva in plezanja.

V poletnih počitniških mesecih pripravimo za otroke programe aktivnih počitnic, in sicer taborniški teden Na robu pragozda in Likovni teden.

Irena Brajkovič, prof.

PRIPOROČENE KOMPETENCE UČITELJEV V ŠOLI V NARAVI

Učitelji za izvajanje šole v naravi potrebujejo nekaj dodatnega izobraževanja. Razvijanje kompetenc, ki so opisane v tem članku, bo "povečalo vrednost" šole v naravi. Za učitelje, ki redno izvajajo šolo v naravi, pa so te kompetence lahko smernice za strokovni razvoj.

V začetku članka je opis študij, ki so imele vpliv na razvoj standardov kompetenc za šolo v naravi. Sledijo opisi učiteljevih spretnosti, ki so potrebne za učinkovit pouk na prostem.

VODILNI VPLIVI

O učinkovitem poučevanju na prostem lahko v literaturi najdemo več študij. Holt (1974) je razvil seznam kompetenc, ki vključuje širok izbor predmetnih področij, prvo pomoč in varnostne ukrepe, dejavnosti na taborjenjih in splošne tehnike pouka na prostem. Smernice ponujajo tudi drugi avtorji, kot so Buell (1983), Priest (1993) in Swiderski (1984). Buell našteva specifično znanje, spretnosti in vedenje. Kompetence deli v "top deset za začetnike" in "top deset za izkušene". Johnson (1989) primerja znanje in spretnosti, potrebne za vodenje različnih vrst programov na prostem, kot so taborjenje, šola v naravi in okoljska vzgoja.

Učitelji okoljske vzgoje in učitelji v šoli v naravi imajo podobne načine učenja v naravi. Standardi, ki jih je pripravilo Severnoameriško združenje za okoljsko izobraževanje (NAAEE) (Simmons, 1995), lahko služijo kot splošen vodnik za učenje na prostem. Kompetence, ki jih priporoča NAAEE, so združene v sedem kategorij: (1) znanje in spretnosti, (2) izobraževalni in psihološki temelji, (3) temelji učenja na prostem, (4) razumevanje okolja, (5) metodologije poučevanja, (6) učno okolje in (7) ocenjevanje.

KOMPETENCE

1. Znanje in spretnosti

Ovisno od dejavnosti učitelji v šoli v naravi potrebujejo znanje in spretnosti na področju varnosti, vodenja skupin, reševanja konfliktov, uporabe učnih pripomočkov in sredstev, varovanja okolja in organiziranja ekskurzij ali izletov (Priest, 1993). Varnost – področje, ki nikoli ne sme biti zanemarjeno – se začne s pametno izbiro dejavnosti in zdravo pametjo. Drugi varnostni ukrepi se nanašajo neposredno na dejavnost (npr. usposobljenost za učenje plezanja po steni, plavanje, vožnje s kanuji). Veščine vodenja skupine ohranjajo pozitivno skupinsko dinamiko in omogočajo usmerjanje članov k skupinskemu izvajanju nalog. Spretnosti reševanja konfliktov pomagajo premagovati ovire in nevarnosti. Tehnične sposobnosti učitelju pomagajo uporabljati opremo, potrebno za izvajanje dejavnosti. Okoljsko znanje pomaga preprečiti škodo naravnega okolja in je zgled za okoljsko odgovornost. Organizacijske spretnosti omogočajo načrtovati, pripraviti, izvajati ter ovrednotiti delo v naravi.

2. Izobraževalni in psihološki temelji

Šola v naravi lahko izvajamo v različnih okoljih. Ne glede na lokacijo pa je vedno pomembno učiteljevo razumevanje učnega procesa in razvoja otrok.

Učinkovito poučevanje v naravi se začne z jasnimi učnimi cilji. Po določitvi ciljev mora učitelj izbrati primerne dejavnosti, učne pripomočke in načine poučevanja. Šola v naravi je povezana tudi s številnimi sodobnimi učnimi načini. Terensko delo, konstruktivizem, reševanje problemov, sodelovalno učenje in interdisciplinarni pristop se da dobro prenesti tudi v šolo v naravi (Knapp, 1996). Razumevanje osnovnih izobraževalnih načinov in sodobnih izobraževalnih teorij je pomembno tako za učenje na prostem kot za učenje v razredu.

Načrtovanje dejavnosti v naravi, ki vključujejo določen nivo tveganja, zahteva od učitelja poznavanje učenčevega fizičnega in intelektualnega razvoja. Učitelj mora znati uporabiti kognitivno teorijo, še posebej razvoj pojmov in proces razumevanja. Učitelj v šoli v naravi pomaga učencem uporabiti njihove intelektualne sposobnosti pri sklepanju, oblikovanju hipotez, zbiranju in analizi podatkov ter oblikovanju končnih sklepov.

Poznavanje teorije prenosov pomaga učitelju načrtovati dejavnosti v naravi, ki omogočijo učencem pridobivanje znanja in spretnosti za vsakdanje življenje.

3. Temelji učenja na prostem

Šola v naravi ima dolgo zgodovino, začeniši z učnimi tabori in šolskimi kampi v 30-ih letih prejšnjega stoletja. Ima značilno metodologijo. Učitelj v šoli v naravi zato veliko pridobi s poznavanjem zgodovine in razvoja šole v naravi.

Šola v naravi vključuje strukturirane izkušnje za učence, ki običajno vključujejo izziv (morda tudi tveganje), čas za razmislek, ki učencem pomaga potegniti bistvo iz pridobljenih izkušenj, in oceno aktivnosti. Spreten učitelj šolo v naravi izkoristi za doseganje številnih splošno izobraževalnih ciljev tako s področij, kot so umetnost, jezik, matematika, naravoslovje in družboslovje, kot tudi socialne in vedenjske cilje. Že L. B. Sharp (1943) je o šoli v naravi napisal: "Tisto, kar se da najbolje naučiti v učilnici, naj se poučuje tam, tisto, kar se da najbolje naučiti skozi izkušnje, pridobljene z neposrednim delom v naravi in življenjskimi situacijami zunaj šole, naj se poučuje zunaj."

4. Razumevanje okolja

Učitelj v šoli v naravi potrebuje znanje in spretnosti, da lahko v učencih prebudi čut za okolje oz. spoštovanje okolja. Ko je to spoštovanje prebujeno, je učence lažje motivirati za dejavno sodelovanje pri varstvu in izboljšanju okolja. Učiteljeva pojasnila vrednot in s tem povezane dejavnosti lahko učence spodbudijo, da prepoznajo in izberejo med različnimi pogledi, povezanimi z okoljskimi težavami in vprašanji. Spretno vodenje in argumentiranje pomagata učencem pri sprejemanju lastnih odločitev in sodb o okoljskih vprašanjih.

Učitelj mora razumeti delovanje naravnih sistemov in vplive družbenih sistemov na naravne sisteme. Učitelj mora biti sposoben razlagati in uporabljati ekološke pojme, kot so osebek, vrsta, populacija, skupnost, ekosistem, biogeokemični cikli, proizvodnja in prenos energije, soodvisnost, niša, prilagoditev, sukcesivni razvoj, homeostaza in ljudje kot ekološke spremenljivke. Učitelj mora razumeti in znati razlagati razmerja med verami, političnimi strukturami in okoljskimi vrednotami različnih kultur. Učitelj mora razumeti in razlagati, kako človeške dejavnosti vplivajo na okolje. Zaveda naj se ekonomske, socialne, politične, geografske in ekološke medsebojne odvisnosti v mestih in na podeželju.

Učitelj potrebuje razumevanje okoljskih problemov in vprašanj na vseh družbenih ravneh, od lokalne do globalne. Vprašanja vključujejo kakovost zraka, kakovost in količino vode in prsti, prsto živeče živali in naravno okolje, rabo tal in energije, prebivalstvo in zdravje ljudi ter urejanje odpadkov.

5. Metodologija poučevanja

Za učinkovit pouk v razredu je pomembno ujemanje učnih ciljev, razvojne stopnje učencev in njihovih stilov učenja, metod poučevanja ter učnih pripomočkov in sredstev. Enako velja tudi v šoli v naravi. Uporaba različnih metod poučevanja, ki učence usmerja v neposredno raziskovanje okolja in odvisnosti od okolja, spodbuja ustvarjalnost in kritično mišljenje.

Šola v naravi omogoča doseganje učnih ciljev z neposrednimi izkušnjami, pri čemer je učno sredstvo naravno in kultivirano okolje. Take izkušnje na prostem omogočijo tridimenzionalni vpogled v to, kar se poučuje v razredu, ter globlje razumevanje in vrednotenje, ki morda ni možno v razredu.

6. Učno okolje

Učenje na prostem se lahko izvaja kjerkoli zunaj, od šolskega dvorišča v industrijski soseski do oddaljene divjine. Kot opisuje Ford (1986), učenje na prostem velikokrat poteka na prehodu po soseski, ob obisku pokopališča ali gramozne jame ali ob obnovi mesta. Lahko je na betonskem igrišču, med plevelom zapuščene njive, na obrobju čistilne naprave, v živalskem vrtu, na gozdni poti ali v narodnem parku. Take lokacije nudijo neposredne izkušnje in stik s problemom ter socializacijo in sodelovanje učencev.

Pozitivno učno okolje je vedno pomembno – v razredu ali na prostem. Učitelj mora biti sposoben prepoznati različnost učencev, se občutljivo odzvati na njihove besede in dejanja in spodbujati sodelovanje vseh učencev.

Sposoben učitelj v šoli v naravi ustvari varen prostor za učenje – učno okolje. Takšen prostor spodbuja vrednotenje, raziskovanje in odkrivanje ter omogoči intelektualno odprto, spodbujajoče in zanimivo okolje. V takem okolju učenci izražajo lastne ideje, individualno in v skupinah. Učitelj lahko vodi

učence k samospoznavanju, sodelovalnemu delu in predstavitvi opravljenega dela. Sposoben učitelj oblikuje določen način mišljenja, ki vključuje radovednost, napetost, začudenje in domišljijo.

7. Ocenjevanje

Če učitelj želi vedeti, ali je šola v naravi učinkovita, mora poznati tehnike ocenjevanja. Poleg ocenjevanja na državni ravni mora biti učitelj sposoben ugotoviti, formalno in neformalno, ali so učenci dosegli cilje. Del načrtovanja šole v naravi je zato tudi postavljanje meril za ugotavljanje dosežkov učencev na spoznavnem, čustvenem in vedenjskem področju. Ocenjevanje mora biti stalno. Najbolje je uporabljati različne strategije, kot so opazovanje in poslušanje učencev med delom, razpravljanje o njihovih idejah in razumevanju ter postavljanje vprašanj.

ZAKLJUČEK

Opisane kompetence so lahko okvir za učiteljev profesionalni razvoj, ki lahko izboljša učiteljevo delo v šoli v naravi. Glede na interes se bodo učitelji želeli osredotočiti le na nekatere od teh kompetenc. Zavedati pa se moramo, da učitelji že imajo veliko strokovnega znanja, ki se ga lahko uporabi v šoli v naravi. Seznam kompetenc učiteljev ne sme odvrniti od odločitve za učenje na prostem. Po drugi strani pa bo pridobivanje teh sposobnosti obogatilo učenje na prostem, tako učencem kot tudi učiteljem.

**Avtor: M. Richardson, D. Simmons
Prevedel in priredil: Gregor Vinder**

Vir: <http://www.ericdigests.org/1996-3/outdoor.htm>

IGRARIJE

USTVARJANJE IZ NARAVNIH MATERIALOV



Otroci nadvse radi režejo, oblikujejo, barvajo, gnetejo, sestavljajo in nasploh ustvarjajo, le pospravljajo potem malo manj radi. Da bi bil volk sit in koza cela, se tako v toplih junjskih dneh proti večeru odpravimo do bliž-

njega gozda. Otroci kot mravljičice zagnano zbirajo veje, lubje, žaganje, liste, zanimive kamne, koščke opeke in podobno. Na gozdni poti nastajajo podobe mogočnih jelenov, medvedov, veveric, lačnih ptičev v gnezdu, čarobnih dreves in nenavadnih bitij, ki v večernem mraku burijo otroško domišljijo.

Za nami pospravljata čas in narava.

Irena Pavlakovič Štangelj, prof.



Foto: Tone Verderber

PASTIRSKA GLASBILA IN IZDELKI IZ LUBJA

V domu Lipa dajemo velik poudarek učenju o naravi v naravi. Pri svojem delu skušam uvesti čim več vsebin, kjer so aktivni učenci sami. Tako sem se spomnil svojih mladih dni, ko sem hodil na pašo, kjer smo pastirji izdelovali izdelke iz naravnega materiala – predvsem palic in lubja. Vsebine so usklajene z učnim načrtom. Slabost teh vsebin pa je, da se lahko izvajajo samo v maju, juniju in juliju, ko se zaradi mezge lubja lušči od palice.

Z učenci izdelamo pastirski rog, piščal in posodico za drobne gozdne sadeže.

Pastirski rog

V leskovem grmu poiščemo in posekamo gladko, 1,5 do 2 m dolgo ter 3 do 5 cm debelo ravno palico brez izraslih vej. Pred tem preverimo, če je pod lubjem dovolj mezge (drevesnega soka).



Foto: arhiv doma Lipa

Postopek:

- na obeh straneh palice zarezemo ozek trak lubja in ga odstranimo,
- z nožem spiralno zarezemo lubje po celi dolžini,
- lubje odluščimo tako, da ostane trak v enem kosu,
- trak iz lubja zvijamo v rog,
- na vrhu s tanko palčko prebodemo rog in s tem preprečimo, da bi se izdelek odvil,
- poiščemo tanko javorjevo palčko in jo vstavimo v luknjico na tanjšem delu roga.

Izdelava ustnika:

- lubje tanke palčke zarezemo v razmaku 4-5 cm, ga z ročajem noža potolčemo po vsej površini in zavrtimo ter cevko potegnemo s palčke,
- s cevke na začetku ostrgamo približno 0,5 cm zunanje plasti lubja,
- ustnik vstavimo v rog in že lahko trobimo.

Piščal



Foto: arhiv doma Lipa

Potrebujemo ca. 10 cm dolgo in 10 do 15 mm debelo javorjevo ali jesenovo palčko (zaradi načina izdelave pa je dobro, da je vsaj še enkrat daljša).

Postopek:

- na eni strani palico poševno odrežemo,
- s spodnje strani zarezemo luknjico,
- lubje zarezemo 10 cm nazaj, ga z ročajem noža potolčemo po vsej površini in zavrtimo ter cevko potegnemo s palčke,
- izrežemo režo za pihanje,
- oguljeno palčko odrežemo v višini luknjice in čep vstavimo nazaj v cevko,
- ostanek oluščene palčke skrajšamo za 1 cm ter zapremo cevko z druge strani,
- dokler je palčka še mokra, jo lahko premikamo po cevki in tako zaigramo melodijo.

Posodica za jagode

V grmovju poiščemo debelo leskovo palico. V razdalji 30 do 40 cm zarezemo okoli palice. Nato lubje prerežemo tudi po dolžini in ga odluščimo. Lubje prepognemo na polovico, ga na vrhu stisnemo ter prebodemo s tanko palčko. Izdelek je pripravljen za uporabo.



Foto: arhiv doma Lipa

Tone Verderber, prof.

ČRMOŠNJIŠKA JELKA



Foto: Irena Brajkovič



Foto: Irena Brajkovič

V kočevskem gozdu raste kraljica Roga ali črmošnjiška jelka. Z obsegom 580 cm in premerom 190 cm je druga najdebelejša jelka v Sloveniji. V višino meri 43 m, lesna masa pa je ocenjena na 37 kubičnih metrov. Njeno starost ocenjujejo na 240 let. Kljub dolgoletnemu propadanju jelk v Kočevskem rogu je v dobrem stanju.

Irena Brajkovič, prof.

KAKO PA DRUGOD

UDELEŽBA NA IZOBRAŽEVANJU V HABISCHRIEDU NA BAVARSKEM

CŠOD je sodeloval v projektu FOPES (Fortbildung von pädagogischem Personal fuer Europaeische Schuelerbegegnungen), v okviru katerega so se učitelji usposabljali za organizacijo šole v naravi za skupine iz različnih evropskih držav.

Nosilec projekta je bila Die Bayerische Akademie fuer Schullandheimpädagogik. V okviru projekta je bilo izvedenih 10 tedenskih usposabljanj v vseh državah, ki so sodelovale pri tem projektu: Nemčija, Italija (Južna Tirolska), Avstrija, Češka, Poljska, Slovenija.

V okviru projekta sem se leta 2006 udeležil izobraževanja, ki je potekalo v bavarskem mestu Habischried. Glavni poudarek je bil namenjen spoznavanju metod medkulturne komunikacije in sodelovanja (Vermittlung von Methoden interkulturelle Kommunikation und Kooperation). Poznavanje teh metod je nujno potrebno za uspešno izvedbo tedenskega skupnega bivanja učencev šol iz različnih držav. Premagati je potrebno ovire med učenci različnih držav, ki temeljijo na različni kulturi, mentaliteti, jeziku, socialnem statusu.

Program usposabljanja v Habischriedu je trajal 7 dni. Udeležilo se ga je 19 učiteljev in učiteljic iz Poljske, Češke, Bavarske, Avstrije, Južne Tirolske in Slovenije. Seminar je bil zelo praktično orientiran. Prevladovalo je aktivno delo v različnih skupinah, delavnicah, praktičnih predstavitev, demonstracijah in diskusijah. Program so vodili multiplikatorji iz Nemčije, Češke in Slovenije, vsi z izkušnjami na tem področju.

Prvi dan smo dobili osnovne informacije o načinu delovanja in ciljih projekta FOPES, predstavili pa so nam tudi center v Habischriedu (podoben je domovom CŠOD), v katerem smo bivali. Po večerji smo se preko različnih socializacijskih iger, ki so jih vodili multiplikatorji, udeleženci dobro spoznali.

Drugi dan so udeleženci predstavili šolske sisteme v posameznih državah. Na tej podlagi so se oblikovale skupine,

ki so konkretizirale možnosti sodelovanja oz. srečevanja šol posameznih držav. Predstavili so nam številne variante iger in načine, kako uspešno povežemo otroke iz različnih okolij in držav. Temeljijo na projektu »It´s Team Time«, ki je v Nemčiji precej razširjen in poznan. Večer je bil namenjen predstavitvi konfliktov pri srečevanju šol različnih držav.

Tretji dan smo nadaljevali delo na podlagi projekta »It´s Team Time«, popoldne pa je bilo namenjeno predavanju in delavnicam s področja iskanja partnerskih šol za medsebojna srečanja, s področja medsebojnega sodelovanja pri organizaciji in pripravi srečanja ter o pomenu dobre priprave učencev (in staršev) pred začetkom. Zvečer je bil »večer držav«, ko so morali udeleženci pripraviti čim bolj zanimivo predstavitev države, iz katere prihajajo.

Četrti dan je ves dan potekal v narodnem parku Bayerischer Wald ob strokovnem vodstvu nadzornika, ki nas je seznanil z načini dela z učenci na področju okoljske vzgoje. Zvečer so nam prikazali primere dobre prakse pri srečevanju šol iz Bavarske in Češke.

Peti dan je bil skoraj v celoti namenjen gledališki pedagogiki; na podlagi njenih spoznanj je mogoče zelo uspešno premagati jezikovne in druge ovire, ki ločujejo otroke različnih držav. Delo je potekalo v obliki gledaliških delavnic in neverbalnih iger.

Šesti dan so nas seznanili s podrobnostmi glede načrtovanja in financiranja tovrstnih srečevanj, v popoldanskem delu pa smo se pogovarjali o tem, na kakšen način prenesti izkušnje in spoznanja tega usposabljanja v nadaljnjo prakso.

Zadnji dan je bil namenjen evalvaciji tedenskega usposabljanja.

Zadovoljen sem, da sem se lahko udeležil tega izobraževanja. Metode in oblike dela, ki sem jih spoznal v Habischriedu, pri svojem delu še vedno uporabljam.

Miha Žagar, prof.

IRENA PAVLAKOVIČ ŠTANGELJ



Foto: Irena P. Štangelj



Foto: Irena P. Štangelj

Irena je učiteljica na domu Lipa. Svoje otroštvo je preživela v Semiču v Beli krajini, kjer je kot odlična učenka leta 1986 zaključila takratno osemletko. Šolanje je nadaljevala na srednji šoli družboslovne in tehnične usmeritve v Črnomlju. Leta 1996 je kot Zoisova štipendistka diplomirala na Biotehnični fakulteti v Ljubljani, na oddelku za biologijo. Za diplomsko delo z naslovom Gojitev industrijsko uporabnih gliv je prejela Krkino nagrado.

Ker pa je mladostna želja po izražanju v umetnosti, slikanju in oblikovanju še vedno obstajala, je vpisala vzporedni študij modnega oblikovanja na Naravoslovno-tehnični fakulteti v

prejela vzpodbudno nagrado za mladega oblikovalca, leta 2004 pa ji je njena kreacija prinesla zmago.

Irena oblikuje in izdeluje unikatne obleke in modne dodatke za posebne priložnosti.

Pri modnem ustvarjanju najprej ob pogovoru s stranko naredi skico. Začetna ideja je le osnova za nadaljnje delo. Izdelke nadgrajuje in prilagaja materiale. Materiale tudi ročno poslika, dodaja bleščice, kristale, perle ter kombinira različne materiale in barve.

Irena Brajkovič, prof.



Foto: Martin Krec

Za kratek čas



PREDSTAVITEV ŠOLE V NARAVI NA RODITELJSKEM SESTANKU

Pri predstavitvi šole v naravi na roditeljskem sestanku lahko sodeluje tudi predstavnik CŠOD, ki pride na vašo šolo in staršem predstavi šolo v naravi in dom, v katerem bodo bivali otroci. Predstavnik CŠOD na kratko predstavi organiziranost CŠOD, s kratkim filmom predstavi dejavnosti v CŠOD in s pomočjo fotografij predstavi dom. Predstavitve traja približno 40 minut.

Učitelji lahko za predstavitev uporabijo tudi Power pointu predstavitev domov, ki so objavljene na spletni strani CŠOD.

Kontakt za obisk predstavnika CŠOD je irena.kokalj@csod.si ali vodje domov.



NOVO V DOMU LIPA

Mini trim steza za razvijanje plezanja, ravnotežja, iznajdljivosti ...

Foto: arhiv doma Lipa

DAN ODPRTIH VRAT V CŠOD

Vse zainteresirane šole in posameznike v septembru vabimo na ogled domov in dejavnosti CŠOD.

Ogledali si boste lahko bivalne prostore, učno opremo in okolico ter spremljali dejavnosti šole v naravi.

Ogledi so možni med **9. in 14. uro** v naslednjih terminih:

15. september 2009
17. september 2009

Za več informacij pokličite vodjo posameznega doma, lahko pa pridete tudi brez predhodne najave.

Lepo vabljeni.

PROSTI TERMINI

Ni še prepozno!

Prosti termini v domovih CŠOD
za šolsko leto 2009/10
so objavljeni na spletni strani
www.csod.si.

POPRAVEK: Avtor fotografije Pohodniki na 6. strani prejšnje izdaje revije Šola v naravi je Tomaž Petek. Za napako se opravičujemo.